

Problémy městské hromadné dopravy v Teplicích

1. část

Městská hromadná doprava je finančně náročná. Pro její zdárný provoz je třeba si tuto náročnost uvědomit. Rovněž by se tomu měla přizpůsobit i výdajová stránka rozpočtu.

Zvyšování tarifu

O celospolečenské prospěšnosti MHD už asi není pochyb! Snad právě proto nelze brát tuto oblast pouze z ekonomického hlediska. Je třeba na MHD přispívat, neboť není možné na cestujících požadovat plnou úhradu nákladů. Většinou však potřeby měst jsou vždy jiné než použitelné zdroje, a tak se postupně stále větší část nákladů musí hradit z rostoucích tržeb, které jsou důsledkem zvyšujícího se jízdného. To vede v lepším případě ke snižování atraktivnosti městské hromadné dopravy pro konkrétního cestujícího a v horším případě ke snižování počtu cestujících. Konečným výsledkem je relativní pokles tržeb a další požadavky na městský rozpočet.

Konkrétně u teplického DP byla původní představa taková, že by jízdné v roce 1997 bylo zachováno na úrovni roku loňského (6 Kč). V tomto duchu byl zpracován i návrh plánu, který byl předložen vedení města. Po jeho projednání bylo dopravnímu podniku sděleno, že dotace v takové výši, jakou si naplánovali, nedostanou.

Původní představa DP byla taková, že by výše dotace byla oproti minulému roku vyšší o 9 milionů korun. Po letních prázdninách, kdy došlo k nárůstu ceny nafty, byla tato částka zvýšena asi o dva milióny. Znamená to tedy, že konečná výše plánované dotace byla přibližně o 11 milionů vyšší než v roce 1996. Maximum, které lze z rozpočtu města očekávat je 37 milionů, což je absolutní částka, stejná jako v minulém roce: V nejlepším případě bude dotace navýšena o 10 procent. (3,7 milionů korun).

S přihlédnutím ke všem efektům z opatření, které vedení dopravního podniku provedlo ve smyslu ušetření nějakých financí, vychází závěr, že ať už provedené zvýšení na 7 korun, tak změny předplatného, nepokryjí nárůst nákladů. To také bylo hlavních důvodů, proč došlo k omezení provozu MHD.

Technická základna

Nedostatek finančních prostředků se projevuje i v zastaralé a zanedbané technické základně provozovatele městské hromadné dopravy. Přes stamilionové investice v posledních letech, které směřovaly především do obnovy trolejbusové

dopravy, zůstává stav vazového parku a zázemí pro činnost MHD na nevyhovující úrovni. Je to důsledek toho, že několik desítek let se prováděla pouze nejnútnejší údržba, v některých případech ani to ne. Nemožnost obnovit ve větší míře vozový park, vyvolaná nedostatkem investic, opět způsobuje vyšší požadavky na rozpočet. Aby byl zajištěn provoz MHD v požadovaném rozsahu, je provozovatel nucen udržovat v pojízdném stavu vozy za cenu neúměrně vysokých nákladů.

Co se týče oprav, tak většinu z nich si v teplickém dopravním podniku dělají sami. V současné době mají k dispozici na 50 autobusů a na 60 trolejbusů. V minulém roce byla pro vylepšení situace uzavřena smlouva s MHD Praha. Došlo k zakoupení 5 autobusů za rozumnou cenu, které pražský DP již vyřadil. Pro teplický DP, je z hlediska údržby technického stavu, provoz těchto pěti autobusů levnější, než provedení generální opravy některých stávajících vozů. Rozhodně není možné, aby vůz MHD vyjel do ulic bez platné technické kontroly. Každý den se po návratu do garáží provádí prohlídka.

Nedostatek prostředků

Nedostatek prostředků k financování provozu městské hromadné dopravy je důsledkem soustředění dostupných financí pouze na nejnútnejší potřeby. Odkládají se či redukuje údržba a opravy, což vede k dalšímu zhoršování již zmiňované technické základny. Nezavádějí se různá zlepšení a nové služby pro cestující, takže úroveň MHD se nezvyšuje. Největšími problémy se trvalý nedostatek finančních prostředků projevuje ve mzdové a personální oblasti. V první řadě se hradí nezbytné provozní náklady, jako jsou například nafta, elektřina, nutné opravy atd. Zjednodušeně se dá říci, že na mzdy se uvolní ty prostředky, které zbydou. To však vede k tomu, že mzdy v teplickém DP jsou trvale na nízké úrovni jak ve srovnání s celostátním či okresním průměrem, tak i ve srovnání s ostatními dopravními podniky.

Stav komunikací

V neposlední řadě nedostatek finančních prostředků způsobuje nevyhovující stav komunikací. Vozovky se opravují a rekonstruuji v nedostatečné míře. To se samozřejmě projevuje velmi negativně na stavu dopravních prostředků a vyvolává nutnost vynakládat další finanční prostředky na jejich opravy.